

**UNDERSÖKNING BETYDANDE
MILJÖPÅVERKAN**

2025-02-20

Dnr KFKS 2019-00416

Undersökning om betydande miljöpåverkan för Detaljplan för Henriksdalsbacken, del av fastigheten Sicklaön 37:1 I, Nacka kommun

När ett förslag till detaljplan upprättas ska kommunen undersöka om detaljplanens genomförande kan antas medföra en betydande miljöpåverkan. I undersökningen ska de omständigheter som talar för och emot betydande miljöpåverkan identifieras. Undersökningen utgår från 5, 10-13 §§ miljöbedömningsförordningen (2017:966). Efter undersökningen ska kommunen besluta om genomförandet av planen kan antas medföra en betydande miljöpåverkan. Beslutet ska redovisa de omständigheter som talar för eller emot en betydande miljöpåverkan. Om detaljplanens genomförande kan antas medföra betydande miljöpåverkan ska kommunen göra en strategisk miljöbedömning, och ta fram en miljökonsekvensbeskrivning, för detaljplanen.

Som underlag för undersökningen har bland annat följande använts: Kommunens översiktsplan, kulturmiljöprogram, grönstrukturprogram och kustprogram. Riksintressen för kulturmiljö, friluftsliv och kommunikationer, samt riksintresse för kust- och skärgård. Strandskyddsområden, naturminnen, naturreservat, kulturresevat, Natura 2000-områden, naturvärdesinventeringar och Skogsstyrelsens inventering av naturvärden. Data från Östra Sveriges luftvårdsförbund samt data från VISS (VattenInformationSystem Sverige). Även utredningar tillhörande detaljplaneförslaget avseende artskydd, buller, dagvatten, skyfall, naturvärden, föroreningar, kulturmiljövärden, geoteknik och risker har utgjort underlag för undersökningen.

Kommunstyrelsens stadsutvecklingsutskott antog start-PM på delegation den 13 maj 2019. Detaljplanen är därmed påbörjad efter den 1 januari 2018 samt efter 1 april 2020.

Detaljplanens syfte och huvuddrag

Detaljplanen syftar till att möjliggöra ny bebyggelse, i form av bostäder, verksamheter och en förskola i anslutning till befintlig bebyggelsemiljö på Henriksdalsberget samt bekräfta befintligt reningsverk under mark. Detaljplanen syftar även till att skapa förutsättningar för ett tryggt och levande gaturum med stärkta kopplingar till det befintliga skogsområdet Trolldalen samt att ta till vara, koppla ihop och förstärka de rekreativa värden som finns idag samt tillföra nya.

Detaljplanen syftar vidare till att säkerställa att den nya bebyggelsen underordnar sig befintlig bebyggelse på Henriksdalsberget, stads- och landskapsbilden, platsens naturvärden samt att minimera negativ inverkan på riksintresse för kulturmiljövården – *Stockholms farled och inlopp*.

För att ge mer utrymme för gång, cykel och dagvattenanläggningar föreslås Henriksdalsbacken att breddas. Ett parkstråk föreslås mellan det befintliga torget och Henriksdalsbacken. Ett mindre parkstråk och ett större natursläpp föreslås även mellan Henriksdalsbacken och naturområdet öster om planområdet. Den allmänna platsen föreslås ha kommunalt huvudmannaskap.

Henriksdalsberget utgör en platå med bebyggelse på berg som syns vida i stadslandskapet. Den nya bebyggelsen ska anpassas till områdets förutsättningar med värden i bebyggelse, natur och landskap genom en omsorgsfull och kvalitativ gestaltning. Byggrätten regleras med prickad mark och högsta tillåtna nockhöjd för ny bebyggelse och utformningsbestämmelser reglerar bland annat gestaltning och belysning.

Planområdet omfattar cirka 3,5 hektar och är i gällande detaljplaner, Dp 137, S 42 och S 67, i huvudsak planlagt som allmän plats, natur och allmän plats, gata.

Gällande översiktsplan, Hållbar Framtid i Nacka, anger tät stadsbebyggelse för planområdet. Detaljplanen bedöms vara förenligt med översiktsplanen.

Planområdets avgränsning

Kartan visar områdets avgränsning. Den lilla kartan visar var i Nacka kommun området ligger.

Övergripande om lokalisering	Nej	Ja	Kommentar
Berörs ett stort opåverkat område?	x		Ej relevant
Berörs en våtmark, ett strandområde eller en älvmyrning?	x		Ej relevant
Berörs ett kustområde eller en marin miljö?	x		Ej relevant
Berörs ett berg- eller skogsområde?		x	Området består till stor del av berg och skog.
Berörs ett tätbefolkat område?		x	Henriksdal, Finnboda, Kvarnholmen bedöms vara tätbefolkade. Planområdet är ett rekreationsområde för de boende i dessa områden.
Berörs en nationalpark, ett naturreservat, ett kulturresevat eller ett annat område som är skyddat enligt 7 kap. miljöbalken?		x	Strandskydd om 100 meter från strandlinjen inträder på en mindre yta. Det bedöms vara motiverat att upphäva.
Berörs ett område eller en byggnad som skyddas enligt 2-4 kap. kulturmiljölagen (1988:950), förordningen (2013:558) om statliga byggnadsminnen med mera eller plan- och bygglagen (2010:900)?	x		Ej relevant
Berörs ett område där miljö kvalitetsnormer inte följs eller riskerar att inte kunna följas?		x	Miljö kvalitetsnormerna nås i nuläget inte i recipienten Strömmen. Dagvattenhanteringen inom planområdet bedöms minska mängderna föroreningar till Strömmen.
<p>Kort beskrivning av naturresursernas, naturmiljöns och kulturmiljöns tålighet/känslighet i det område som kan antas bli påverkat, utifrån frågorna ovan:</p> <p>Ett skogsområde med varierad natur av mager hållmarkstallskog och en frodigare dalgång med ek och hassel. Det tunna jordskiktet gör att området är känsligt för förändringar och slitage. Ingen påverkan på strandskyddets syften kommer att ske. Recipienten Strömmen bedöms inte att belastas av föroreningar så att statusen försämras.</p>			

Checklista

Checklistan nedan används för att identifiera om genomförandet av detaljplan kan antas medföra betydande miljöpåverkan. Det motiverade ställningstagandet finns längst ned i dokumentet.

Naturvärden	Påverkan			Risk BMP	Kommentar
	Ingen	Viss	Stor		
Ev. påverkan på Natura 2000	x				Ej relevant.
Hotad växtart eller växtsamhälle (enligt Artdatabankens rödlista eller EU:s art- eller habitatdirektiv eller fridlysta arter)		x			Utförda inventeringar respektive uppgifter i Artportalen visar att det finns rödlistade arter inom eller i direkt anslutning till planområdet. Rapporterade växtarter är kantdyna <i>Biscogniauxcia marginata</i> (NT), talticka <i>Porodaedalea pini</i> (NT), svartöra <i>Auricularia mesenterica</i> (NT), ekticka, <i>Fomitiporia robustus</i> (NT), oxtungesvamp <i>Fistulina hepatica</i> (NT), vippärt <i>Lathyrus niger</i> (NT) och slätterfibbla <i>Hypochaeris maculata</i> (NT).
Hotad djurart enligt Artdatabankens rödlista eller EU:s art- eller habitatdirektiv		x			<p>Utförda inventeringar respektive uppgifter i Artportalen visar att det finns rödlistade djurarter inom eller i direkt anslutning till planområdet. En fågelinventering utförd 2020 rapporterade följande rödlistade arter: Grönfink (EN), tornseglare (EN), björktrast (NT), kråka (NT), stare klassad som sårbar (VU) samt svartvit flugsnappare (NT). Mindre hackspett har inrapporterats i Artportalen. Troligen inte häckande utan använder området för födosök.</p> <p>En fladdermusinventering som utfördes år 2024 visade att det finns potentiella boplatser i området för fladdermöss samt att de födosöker regelbundet spritt inom eller i anslutning till planområdet.</p> <p>Följande arter har registrerats i de autoboxar som varit placerade närmast planområdet: nordfladdermus, vattenfladdermus, mustasch-/taigafladdermus (artpar), större brunfladdermus, trollpipistrell, dvärgpipistrell och brunlångöra. Ett antal inspelningar kunde inte bestämmas till släkte utan har bestämts till nyctaloider, dvs den grupp dit de fem stora arterna räknas dvs nordfladdermus, sydfladdermus, gråskimlig fladdermus samt större och mindre brunfladdermus. De mest frekvent noterade arterna är dvärgpipistrell, nordfladdermus och större brun fladdermus.</p> <p>Kartering av lämpliga kolonier och övervintringsmiljöer visar att det finns tämligen stora inslag av intressanta</p>

					strukturer på Henriksdalsberget som helhet. Inom eller i direkt anslutning till planområdet bedöms inga träd av klass 2 (möjlig koloni-/övervintringslokal) samt 2 träd av klass 3 (relativt låg chans att hysa koloni) att behöva tas ner. Däremot blir fladdermöss störda om byggnad står närmare än 25 meter från boplats. Det är ett träd med möjlig koloni/övervintringslokal (klass 2) och 5 träd av klass 3, dvs relativt låg chans att hysa koloni som står närmare än 25 meter från planerad byggnad.
Naturreservat	x				Ej relevant
Naturminne	x				Ej relevant
Biotopskydd		x			Del av en lönnallé (8 träd) på Henriksdalsringen måste tas ner vid ett genomförande av detaljplanen. De aktuella träden har ett begränsat biologiskt värde, då de är cirka 25 år gamla och i dålig kondition. Växtläget utmed Henriksdalsringen är mycket utsatt. Dispens till länsstyrelsen ska lämnas in.
Strandskydd	x				På en mindre redan ianspråktagen yta (gatumark) återinträder strandskydd. På gatumarken finns inga naturvärden och allmänhetens tillgång till området bedöms inte påverkas. Detta strandskydd föreslås upphävas.
Djur- och växtskyddsområde	x				Ej relevant
Skogsvårdsstyrelsen nyckelbiotopsinventering	x				Ej relevant
Skogsvårdsstyrelsen sumpskogsinventering	x				Ej relevant
Särskilt känsligt område enligt ÖP eller grönstrukturprogrammet	x				Enligt gällande ÖP inte aktuellt.
Spridningssamband		x			Ett genomförande av detaljplanen kommer att medföra negativa konsekvenser för spridningssambanden för organismer knutna till såväl barrskogs- som ädellövträdsmiljöer. Detta gäller särskilt de nord-sydliga spridningssambanden. Minskningen av skogsområdet på Henriksdalsberget innebär en förlust av biologisk mångfald. Konsekvenserna för den gröna infrastrukturen och spridningsmöjligheterna bedöms vara negativa då planområdet utgör en del av en länk i såväl ädellövsnätverket som barrskogsnätverket. De kumulativa effekterna med övriga pågående detaljplaner på västra Sicklaön bidrar till att ytterligare försvaga spridningssambanden.

Särskilt skyddsvärda träd och trädmiljöer			x		9–10 naturvärdesträd kommer behöva avverkas. Krav kommer att ställas på byggskedets entreprenad att skydda ytterligare 7 naturvärdesträd som står nära fastighetsgräns men då förutsättningarna för dessa träd förändras väsentligt kan det vara svårt för dem att bibehålla sin livslängd.
---	--	--	---	--	---

Bedömning:

Inom område där strandskydd återinträder och avses upphävas, på gatumark, sker ingen negativ påverkan på den allemansrättsliga tillgängligheten eller växt- och djurlivet då tillgängligheten är oförändrad och det inte finns växt- eller djurliv av värde.

Ett genomförande av detaljplanen kommer att medföra en påtaglig negativ påverkan på naturmiljön och de arter som är knutna till denna. Detta framför allt då större delen av planområdet omfattar tidigare icke exploaterad naturmark. Dock fortsätter största delen av Trolldalen vara oexploaterad.

Påverkan på naturmarken som tas i anspråk är bestående då det är en hållmarkstallskog som inte kan återställas. Naturvärdena är stora och enligt naturvärdesinventering berörs två områden med naturvärdesklass 2. Artskyddsutredning för fågel och fladdermus visar att den kontinuerliga ekologiska funktionen kommer att kunna vidmakthållas eftersom föreslagna skyddsåtgärder kommer att beaktas och därmed träder inte förbudet enligt artskyddsförordningen i kraft.

Då stora delar av Sicklahalvön kommer att påverkas av stadsutveckling är den kumulativa påverkan stor framför allt på spridningssambandet för ädellöv- och barr-levande arter.

Under planarbetet har det framkommit flera möjligheter att minska den negativa påverkan av exploateringen. Bebyggelsen har justerats efter samråd för att ge ett bredare avstånd mellan kvarter 2 och 3, det så kallade "natursläppet" på östra sidan om Henriksdalsbacken. Här lämnas befintlig natur fredad och planbestämmelsen har ändrats från park till natur. Del av parken norr om kvarter 5 planläggs även som natur.

Under plansamrådet var bedömningen att cirka 30-40 naturvärdesträd behövde avverkas vid ett genomförande av detaljplanen. Efter förtydligt underlag kring naturvärdesträden och justering av bebyggelseplacering är bedömningen att 9-10 naturvärdesträd behöver avverkas på grund av detaljplanen.

Därutöver står 7 naturvärdesträd nära föreslagen gräns för kvartersmark för bostäder. Det finns risk för att förutsättningarna för dessa träd förändras vilket kan innebära svårare livsförhållanden. Sprängning och markarbeten samt borttagning av naturlig infiltration kan göra att det blir torrt för träden även om avsikten är att takvatten ska ledas ner i mark. För trädskronor som står nära fasad finns risk för skador under byggskede och framtida förvaltning. Detaljplanen har utformats med bestämmelser avseende markens anordnande och vegetation till skydd för angränsade träd. Dessa träd bedöms kunna bevaras genom att ställa krav på byggskedets entreprenad. Frågorna säkerställs genom avtal med respektive exploatör.

I området finns en befintlig lönnallé som planterades för 25 år sedan. 8 träd påverkas av detaljplanen. Dispens från biotopskydd kommer att sökas hos Länsstyrelsen. Ansökan har inte påbörjats.

Därtill kommer föreslagna skyddsåtgärder/försiktighetsåtgärder för fågel och fladdermöss begränsa den negativa påverkan.

Dessa är

- Bebyggelsehöjd som möjliggör bibehållen inflygningsväg till befintlig häckningsplats för tornseglare.
- För att kompensera för att träd som utgör potentiella bo eller viloplats kommer fladdermusholkar att sättas upp. Dessa kommer att utformas utifrån olika arters behov. Minst två holkar per nedtaget klass 2 träd kommer att sättas upp.
- Särskild hänsyn kommer att tas till fladdermössens behov vid planering och utbyggnad för att minska ljusföroreningar i området och påverkan på nattlevande djur. Anpassad/avskärmad belysning ska användas i de delar som vetter mot naturområden. Detta regleras med utformningsbestämmelser för ljusanordningar inom kvartermark och i avtal med respektive exploatör. Under utbyggnadstiden kommer belysningen av byggarbetsplatsen att regleras i avtal.
- Anpassning av tidpunkt för genomförande.

Sammantaget innebär detaljplanen en stor påverkan på befintliga kända naturvärden, men inte så stor att det innebär risk för betydande miljöpåverkan då huvuddelen av det i dag obebyggda berget, lämnas oexploaterat.

Kulturmiljö, landskapsbild och stadsbild	Påverkan			Risk BMP	Kommentar
	Ingen	Viss	Stor		
Riksintresse kulturmiljövården			x		<p>Detaljplanen påverkar tre av riksintressets uttryck. Det sprickdalsbetonade skärgårdslandskapet påverkas direkt genom att en del av tidigare obebyggd skärgårdsskog i Trolldalen ovanför Svindersviken tas i anspråk. Området är känsligt för höga hus som påverkar siluetten och för ingrepp i naturmarken. Detaljplanen ger bestående effekter.</p> <p>Detaljplanen har efter samrådet bearbetats med lägre byggnadshöjder och ändrade bebyggelselagen med syfte att minska behovet av sprängningar och effekterna på skärgårdslandskapet.</p> <p>Sommarnöjesmiljön vid Svindersviks gård påverkas indirekt genom att det obebyggda skärgårdslandskapet vid Svindersviken minskar i utbredning.</p> <p>Även industrimiljön vid Finnboda påverkas indirekt genom att den nya bebyggelsen hamnar ovanför Finnbodas bebyggelsesilhuett sett från farleden utanför Kvarnholmen. De gjorda bearbetningarna har minskat påverkan och förbättrat läsbarheten av uttrycken.</p> <p>Planområdet är utpekad som möjlig plats för ny bebyggelse i planprogrammet för Henriksdal. Jämfört med detaljplanprogrammet har bebyggelsen anpassats till platsen i betydligt högre grad.</p> <p>Detaljplanen bedöms inte bidra till de kumulativa effekterna på riksintresset i sådan omfattning att det inte skulle vara möjligt att</p>

				<p>genomföra. Däremot blir området mer känsligt vid eventuellt framtida exploatering inom naturmarken.</p> <p>Risken för betydande miljöpåverkan har minskat i och med justeringarna efter samråd.</p>
Kulturhistoriskt värdefull miljö			x	<p>Henriksdalsberget med sin befintliga bebyggelse är i Nackas kulturmiljöprogram utpekad som område med lokalt intresse för kulturmiljövården vilket motsvarar kulturhistoriskt särskilt värdefullt bebyggelseområde enligt 8 kap. 13§ PBL. Miljön påverkas på flera sätt. Sprängningsarbeten i samband med ny bebyggelse påverkar topografin. Den befintliga planstrukturen inom Henriksdalsberget påverkas även av ett nytt kvarter vid bergknallen sydost om torget samt genom ändrad entré till området. Detta kvarter påverkar även utsikten för närliggande bostäder. Nya radhus påverkar gatumiljön och befintliga trädplanteringar. Läsbarheten av Henriksdalsbergets bebyggelse påverkas även av den nya bebyggelsen i de längre vyerna – från Svindersviken och från Farleden norr. Generellt påverkas även de öppna vyerna från Henriksdalsberget åt öster.</p> <p>Bearbetningar av detaljplanen efter samrådet har lett till att behovet av sprängningar har minskat. Justering av bebyggelsevolym (bebyggelsens placering, byggnadshöjder) material och kulörer som regleras med utformningsbestämmelser säkerställer att den nya bebyggelsen kommer underordna sig bebyggelsen på Henriksdalsberget.</p>
Fornlämningar		x		<p>Delar av planområdet har tidigare bedömts utgöra en fornborg, L2016:7986, Nacka 100:2. En antikvarisk förundersökning gjordes 2014 med resultatet att inget tyder på att en fornborg har legat i området. I samband med detta undersöktes de kända lämningarna i form av hägnader, terrasser och en vägbank norr om Henriksdalsberget. Förundersökningen från 2014 omfattade de kända lämningarna i området. Planområdet har inte undersökts.</p>
Byggnadsminne	x			Ej relevant
Kulturresevat	x			Ej relevant
Påverkan landskapsbilden			x	<p>Den borgliknande bebyggelsen på Henriksdalsberget är ett landmärke som syns från flera håll. Påverkan på landskapsbilden minskas genom att tillkommande bebyggelse följer landskapets silhuett och utformas med en dämpad färgskala där reflekterande element minimeras. Utformningsbestämmelser begränsar även ljusanordningar för att minimera ljusföroreningar.</p> <p>Utblickar från och mot bebyggelsen på Henriksdalsberget är viktiga att bevara. Föreslagna byggnadsvolymer underordnas Henriksdalsbergets byggnadshöjder vilket gör att Henriksdalsberget</p>

				<p>i vyer från Hammarbyhamnen och Centrala Nacka fortfarande dominerar i höjd. Landskapsbilden från farleden blir förändrad och då den vyn är en del av centrala Stockholm bedöms påverkan som stor. Även vyn från Värmdöleden och Svindersviken påverkas till stor del eftersom befintlig natur ersätts av nya byggnadsvolymer.</p> <p>I anslutning till Henriksdalsbergets bebyggelse skapar den föreslagna bebyggelsen en viss barriäreffekt och vyer påverkas sett från Henriksdalsberget.</p> <p>Se även skrivningar för riksintresse och kulturmiljö ovan.</p>
Påverkan stadsbilden			x	<p>Bebyggelsen har en stor påverkan på stadsbilden lokalt genom förändring av bebyggelsemiljön på Henriksdalsberget då skogslandskapet delvis försvinner och ersätts av radhus och flerbostadshus.</p>

Bedömning:

Detaljplanen innebär exploatering av en tidigare obebyggd del av skärgårdslandskapet inom riksintresse för kulturmiljövården. Den nya bebyggelsen innebär att landskapets karaktär inom planområdet förändras. Effekterna kommer att bli bestående, men de har begränsats genom bearbetningar efter samrådet. Bebyggelsens placering har fått en bättre anpassning till terrängen och byggnadshöjderna har sänkts med syfte att bebyggelsen ska följa skärgårdslandskapets silhuett när man betraktar området från Svindersviken och Värmdöleden. Behovet av sprängningar i skogsområdet har minskats genom de ändrade bebyggelselägena och minskat behov av garage genom mobilitetslösningar. Påverkans intensitet begränsas med material och kulörval i form av fasader i dova naturkulörer. Detaljplanen bedöms efter bearbetningarna fortsatt låta skärgårdslandskapet och hållmarkstallskogen i öster prägla platsen och framträda i vyerna längs Svindersviken. Bearbetningarna har även minskat påverkan på läsbarheten av de riksintressanta uttrycken och sammanhangen med koppling till industrimiljön och sommarnöjesmiljön. I vyerna från farleden i norr är den nya bebyggelsen tydligt avläsbar som avskild från Finnbodas industrimiljö och från Henriksdalsbergets bebyggelse. Landskapsbilden går fortsatt att läsa av på håll då ny bebyggelse följer landskapets topografi. Ny bebyggelsestruktur begränsas genom byggrätt och utformningsbestämmelser och natur skyddas genom att värdefulla naturområden planläggs som allmän plats Natur.

Bearbetningarna efter samrådet, med justerade byggnadshöjder, placeringar och kulörval har även minskat påverkan på de lokala kulturmiljövårdena på Henriksdalsberget.

Detaljplanen bedöms inte bidra till de kumulativa effekterna på riksintresset i sådan omfattning att det inte skulle vara möjligt att genomföra. Däremot blir området mer känsligt för framtida eventuell exploatering i naturmark.

Sammantaget innebär detaljplanen en stor påverkan på kulturmiljö, landskapsbild och stadsbild. Men inte så stor att det innebär risk för betydande miljöpåverkan.

Rekreation och rörligt friluftsliv	Påverkan			Risk BMP	Kommentar
	Ingen	Viss	Stor		
Riksintresse kustområde och skärgård (4 kap. MB)	x				Ej relevant.
Riksintresse friluftsliv	x				Ej relevant.

Upplevelsevärden enligt grönstrukturprogrammet			x		Bebyggelse på delar av värdekärna av kommunalt värde.
<p>Bedömning:</p> <p>Då delar av den föreslagna bebyggelsen placeras i ett tidigare oexploaterat naturområde (Trolldalen) kommer naturområdet kring Henriksdal att bli mindre och därav försämras förutsättningarna för rekreation i naturområdet, och naturekreativa värden som skogskänsla, vild natur, lugn och ro påverkas negativt. Hela skogen, särskilt de flackare delarna mitt inne i skogen och ytorna vid den södra utsiktsplatsen, används idag flitigt till naturlek och naturpedagogik av områdets barn och skolbarn. Den nya förskolegården planeras med en utsläppsgård på cirka 1000 kvadratmeter. Lekslitage i skogen från förskolans barn och de som använder skogen som utflyktsmål kommer på sikt att påverka naturens förna och trädens rotsystem och minska upplevelsevärdena kopplade till orörd skog.</p> <p>Genom att ravinen ner till Svindersviken planläggs som natur säkerställs kopplingen mellan Henriksdalsbacken och Svindersviken. Kopplingen utökas med ett parkstråk mellan torget och Henriksdalsbacken. Genom planläggning av park mellan kvarteren säkerställs kopplingar till naturen för allmänheten.</p> <p>Avseende de kumulativa effekterna så medför detaljplanen att bostadsnära natur ersätts av bostadsbebyggelse vilket innebär att dessa lokala naturområden minskar. På sikt planeras för fler boende i Henriksdal/Kvarnholmen. Sammanfattningsvis kommer detaljplanen innebära en stor påverkan på naturmiljön och de upplevelsevärden som denna bidrar med lokalt inom Henriksdal. Ett flertal rekreativa värden säkerställs dock genom att delar av planområdet bibehålls som natur- eller parkmark. Ett genomförande av detaljplanen innebär att nya rekreativa värden tillskapas genom att allmänna platser planeras att rustas upp.</p>					

Vatten	Påverkan på/Risk för			Risk BMP	Kommentar
	Ingen	Viss	Stor		
Vattenskyddsområde	x				Ej relevant.
Krävs vattenverksamhet?					Kan krävas om grundvattenbortledning behövs. Grundvattenfrågor utreds i senare skeden.
Miljö kvalitetsnormer för ytvatten		x			Exploateringen ökar föroreningsbelastningen, men med dagvattenrening förbättras föroreningssituationen i recipienten.
Miljö kvalitetsnormer för grundvatten	x				Ej relevant.
Förändring av grundvatten- eller ytvattenkvaliteten – övriga vatten	x				Inget övrigt ytvatten berörs. Sannolikt inga övriga grundvattenmagasin av betydelse som berörs.
Förändring av flödesriktning av grundvattnet					Okänt. Om det sker bedöms förändringen vara marginell. Grundvattenfrågor utreds i senare skede.

Minskning av vattentillgången i yt- eller grundvattentäkt	x				Ej relevant.
Förändrat flöde, riktning eller strömförhållande i vattendrag, sjö	x				Ej relevant.
Bedömning:					
<p>Detaljplanen innebär att bebyggelse i huvudsak anläggs på oexploaterad naturmark vilket skapar mer förorenat dagvatten från området. Vid ett genomförande av detaljplanen införs dock dagvattenrening där det tidigare inte funnits, vilket sammantaget bedöms minska föroreningsbelastningen på recipienten jämfört med idag.</p> <p>Grundvattenfrågan har utretts översiktligt. Ett större garage (mobilitetsanläggning) för hela planområdets parkeringsbehov planeras inom kvarter 4. Grundvatten kan behöva ledas om under byggtid eller permanent i området. En sådan påverkan på eventuella mindre lokala magasin bedöms inte sannolikt som en så stor påverkan som kan utgöra grund för betydande miljöpåverkan.</p>					

Areella näringar	Påverkan			Risk BMP	Kommentar
	Ingen	Viss	Stor		
Jordbruksmark enl. 3 kap. 4 MB	x				Ej relevant.
Skogsbruk	x				Ej relevant.
Djurhållning	x				Ej relevant.
Fiske	x				Ej relevant.
Bedömning: Ej relevant.					

Störningar och risker, ekosystemtjänster	Risk för			Risk BMP	Kommentar
	Ingen	Viss	Stor		
Buller			x		<p>Bullernivåerna är bitvis höga inom området. Bebyggelseutformningen har anpassats för att klara trafikbullerriktvärdena. Den nya bebyggelsen skärmar delvis av buller för befintlig bebyggelse.</p> <p>Planbestämmelser reglerar högsta godtagbara trafikbullernivåer. Åtgärder behöver vidtas för att klara verksamhetsbuller från ventilation vid SVOA:s tunnelmynning.</p> <p>Reningsverkets anläggning ligger i huvudsak under befintlig bebyggelse på Henriksdalsberget. Vad gäller stömljud finns inga kända störningar från verksamheten.</p>
Miljö kvalitetsnormer för buller			x		Se ovan.

Markföroreningar		x			Markföroreningar finns inom området. Risken för hälsa bedöms acceptabel, och risken för spridning till miljön bedöms som låg.
Målpunkt eller transportled för farligt gods inom 150 meter		x			Farligt gods-transporter går på Henriksdalsbacken. Planbestämmelser införs för att minimera risk för påverkan av de boende vid eventuell olycka.
Bländande ljussken		x			Eventuellt kan bländande ljussken uppstå från fordon på Henriksdalsbacken.
Vibrationer	x				Ej relevant.
Explosion		x			Se ovan om farligt gods.
Joniserande strålning (radon)	x				Ej inom riskområde för höga radonhalter i berggrunden.
Magnetfält från kraftledning/transformatorstation	x				Inga kraftledningar finns i anslutning till planområdet. Transformatorstationen i den norra delen av planområdet kommer att placeras och utformas på ett sådant sätt att magnetfältet inte påverkar de som bor eller vistas i området negativt. Även en inbyggd transformatorstation planeras att inrymmas inom kvarter 4. Kvarter 4 har stora ytor för möjliga teknikområden i anslutning till gatuplan. Den inbyggda transformatorstationen kan placeras och utformas på ett sådant sätt så att magnetfält inte påverkar de som bor och vistas i området. Utredning pågår.
Översvämning från skyfall och höjda havsnivåer		x			Ingen risk för översvämning inom planområdet. Översvämningsrisk i Finnboda, nedströms planområdet. En del vatten rinner genom planområdet. Situationen nedströms planområdet bedöms inte försämrats av detaljplanen.
Risk för ras och skred		x			Risk för ras från tillkommande schaktslänter hanteras i projekteringsfasen.

					Viss skredrisk finns ner mot Svindersviken, men planerad exploatering innebär ingen förändrad risk. Vid extremregn bedöms risken för erosionsskador stor närmast Svindersviken, men konsekvenserna bedöms bli små.
Skador på byggnader	x				Eventuell risk för skador på grund av sprängning hanteras i projektering och genomförande.
Miljö kvalitetsnormer för luft	x				Platsen utsätts inte för höga halter och den är välventilerad.
Miljö kvalitetsmål för luft		x			Viss risk för att målet för partiklar (PM10) inte nås.
Luftburna föroreningar eller försämring av luftkvalitén	x				Ej relevant.
Lukt		x			Vid normaldrift luktar det inte från Henriksdals reningsverk, men om driftstörningar inträffar kan lukt märkas.
Kumulativa effekter utifrån människors hälsa			x		Planområdet är utsatt för buller. Miljö kvalitetsmålet för partiklar (PM10) riskerar att överskridas. Markföroreningar förekommer.
Kumulativa effekter, hållbar utveckling, miljömål, klimatpåverkan, övrigt	Påverkan			Risk BMP	Kommentar
	Ingen	Viss	Stor		
Projektets betydelse för andra planers eller programs miljö påverkan			x		Se kulturmiljö, landskapsbild och stadsbild. Risk för kumulativa negativa effekter på biologiska spridningssamband, om denna och flera andra pågående detaljplaner genomförs. Minskad yta för rekreation och naturvärden i Trolldalen, risk för större slitage på naturmarken. Förskolor i närområdet med små gårdar medför kumulativa effekter avseende nyttjandet av naturmark i Trolldalen.
Klimatpåverkan			x		Uppförande av bebyggelse, anläggningar, drift och transporter

					ökar utsläppen. Kvarter 4 avses genomföras med höga klimatambitioner, övriga delar har vissa klimatambitioner. Mer hårdgjorda ytor och mindre naturmark ger generellt högre temperaturer sommartid.
Nationella eller regionala miljömål		x			Viss påverkan på till exempel biologisk mångfald. Viss risk att miljö kvalitetsmålet för partiklar (PM10) för luft inte klaras. Risk att nationella och lokala klimatmål inte nås.
Avfall och andra förväntade restprodukter och eventuellt återbruk					Ett överskott av massor uppstår. Om möjligt återanvänds de delvis. Eventuella förorenade massor behöver tas omhand. Återbrukat material används vid byggnation, om möjligt. Kvarter 4 uppförs med ambitionen att material ska kunna återbrukas i framtiden. (Kvarter 1-3 är inte markanvisade.)
Riksintresse kommunikationer	x				Detaljplanens genomförande medför ingen inverkan på möjligheterna att genomföra Östlig förbindelse. Den del av område för Östlig förbindelse som berör planområdet ligger djupt under mark.
<p>Bedömning:</p> <p>Detaljplanen innebär påverkan på flera miljö- och hälsofrågor, dock inte i sådan omfattning eller i sådan grad att det bedöms innebära risk för betydande miljöpåverkan, utan frågorna bedöms kunna hanteras inom ramen för en normal detaljplaneprocess. Påverkan sker framför allt på klimat, kulturmiljö och naturvärden. Påverkan begränsas genom planområdets omfattning och detaljplanens utformning med planbestämmelser.</p>					

Motiverat ställningstagande

Detaljplanen innebär att mark som idag utgör obebyggd naturmark tas i anspråk för bebyggelse. Planområdet ligger centralt i Nacka kommun, med gång- och cykelavstånd till Stockholms innerstad. Befintlig infrastruktur avses utnyttjas genom att bebyggelsen placeras längs med Henriksdalsbacken, som är en befintlig gata. Detaljplanen överensstämmer med gällande översiktsplan och detaljplaneprogram för Henriksdal. Detaljplanen berör inte områden som har erkänd skyddsstatus nationellt, inom Europeiska unionen eller internationellt. Detaljplanen bedöms inte strida mot några kommunala eller nationella riktlinjer, lagar eller förordningar, bortsett från viss risk för överskridande av miljökvalitetsmålet för luft (partiklar, PM10) och klimatmål. Trots att obebyggd naturmark tas i anspråk bedöms miljökvalitetsnormerna för vatten klaras då detaljplanen även medför att rening tillkommer för befintliga hårdgjorda ytor inom planområdet. Planområdet ligger inom ett bullerstört område och bebyggelsen behöver utformas med särskild hänsyn till detta. Planbestämmelser säkerställer att riktvärden för buller ska innehållas. Markföroreningar finns inom planområdet, villkorsbestämmelser för startbesked säkerställer att marken saneras. Detaljplanens genomförande innebär inga miljöeffekter som har miljöpåverkan utanför Sveriges gränser.

Detaljplanen innebär en begränsad exploatering av en tidigare obebyggd del av skärgårdslandskapet inom riksintresse för kulturmiljövården. Berget ovanför Svindersviken, en stor del av skogen och den ”gröna foten” bevaras vilket gör att topografin inom riksintresset fortfarande är avläsbar. Exploateringen i naturmarken öster om Henriksdalsbacken innebär dock att skogens inbäddande grönska som bidrar till skärgårdslandskapets läsbarhet minskar i området. Byggnadshöjder och bebyggelsens placering har anpassats för att minska behovet av sprängningar och minska effekterna på riksintresset, både lokalt i skärgårdslandskapet och i vyerna längs Svindersviken och från farleden i norr. Anpassningarna efter samrådet minskar även påverkan på läsbarheten av Henriksdalsringen, både inom planområdet och i vyerna från farleden. Påverkan bedöms fortfarande vara stor, men inte så stor att detaljplanen innebär risk för betydande miljöpåverkan.

Ett genomförande av detaljplanen kommer att medföra negativ påverkan på naturmiljön och de arter som är knutna till denna. Detta beror främst på att delar av planområdet omfattar tidigare icke exploaterad naturmark med delvis höga naturvärden. Sammantaget innebär detaljplanen en stor påverkan på befintliga naturvärden, men inte så stor att det innebär risk för betydande miljöpåverkan. I slutsatserna för artskyddsutredningarna för fågel och fladdermöss framkommer att ett genomförande av detaljplanen inte står i strid med artskyddsförordningen om föreslagna skyddsåtgärder genomförs. Dessa åtgärder har tagits om hand i utformningen av detaljplanen eller kommer säkerställas i avtal med exploatör.

Kommunens bedömning är att detaljplanens genomförande inte kan antas medföra betydande miljöpåverkan. En miljöbedömning enligt miljöbalken behöver därför inte göras för detaljplanen. De miljöfrågor som har betydelse för projektet har undersökts under planarbetet och redovisas i planbeskrivningen och tillhörande underlag. Som underlag för planbeskrivningen tas det fram en miljöredovisning som redovisar miljökonsekvenserna mer utförligt än planbeskrivningen.

Undersökningen är utförd av planarkitekt, miljöplanerare, kommunekolog, landskapsarkitekt och kommunantikvarie.

Planenheten

Emma Castberg
Gruppchef Nacka stad

Terese Karlqvist
Planarkitekt